

خلاصه بیزیتی

بررسی راهکارهای حقوقی، قانونی و قضایی مبارزه با دلار

■ سید مصطفی کازرونی

مقدمه

وجود ارزهای داخلی یک کشور در صحنه معاملات مالی جدا از تمامی مزایای سیاسی، اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی موجب می شود که قوانین مالی و پولی کشور مورد نظر قابلیت اعمال فرا سرزمینی داشته باشد؛ به عبارت دیگر، معاملات مالی مشکوک در سرتاسر جهان به محاکم قضایی دولت ها امکان می دهد که به جرائم متأثر از آن معاملات ورود کرده، حکم مقتضی را صادر کنند. در طول دهه های گذشته عوامل مختلفی موجب شده که به سمت راهکارهای مبارزه با دلار قدم برداشته شود که این عوامل به دو دسته «داخلی» و «خارجی» قابل تقسیم است. درباره عوامل داخلی باید گفت، به ویژه در طول دهه های ۵۰ و ۶۰ میلادی به دلیل عدم قابلیت پذیرش معرفی مجدد دلار با نرخ ثابت، ایالات متحده آمریکا بر روی تثبیت دلار در بازارهای داخلی خود گام برداشت و این موضوع منتهی شد به اینکه از تأثیر این اقدام خود بر وضعیت اقتصادی سایر کشورها غیر مطلع گشت و همین امر، دولت های مزبور را در میان مدت به سمت ارزهای غیر دلار کشاند. با این حال در سطح بین المللی، وضعیت متفاوت و در این حوزه، بسیاری از اقدامات علیه دلار توسط

گروه بین المللی موسوم به «بریکس» (BRICS) صورت پذیرفته است.

تحریم های یک جانبه غیرقانونی ایالات متحده علیه دولت های دیگر به ویژه روسیه و ایران یکی از علل اصلی برای مبارزه با دلار در سطح بین المللی است. این تحریم ها هم در سطح دولت های تحریم شونده و هم در سطح دولت های ثالث به ویژه دولت های عضو اتحادیه اروپایی موجب شده است که بین سال های ۲۰۰۹ تا ۲۰۱۵، هشت بانک اروپایی از جمله «HSBC Standard Chartered»، «BNP PARIBAS» آن چنان که ولادیمیر پوتین، رئیس جمهور روسیه در اجلاس سران بریکس در جولای ۲۰۱۸، از تصمیم ایالات متحده برای تشدید تحریم های مالی خود علیه روسیه به دلیل مداخله اش در سال ۲۰۱۶ در شبه جزیره اوکراینی انتقاد کرد و آن را یک اشتباه بزرگ راهبردی اطلاق و تصریح نمود که این تصمیم، حاکمیت دلار در روابط مالی بین المللی را تضعیف می کند. «سرگئی لاوروف»، وزیر امور خارجه روسیه نیز اندکی بعد اشاره کرد که توسل فزاینده

